

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Ioannis Azorii Lorcitani, Societatis Iesv Presbyteri Theologi, Institutioes Morales

In Quibus Vnivers[ae] Quaestiones ad Conscientiam recte aut prauè
factorum pertinentes, breuiter tractantur

Azor, Juan

Coloniae Agrippinae, 1602

30. Hostia pro delicto.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14077

etis operabatur. Cum etiam dicitur: *Omnis masculus de genere sacerdotali, vescetur de carnibus: non domesticos illius sacerdos intelligit, sed sacerdotes omnes ex illa familia sacerdotali, quæ secundum ordinem vicis suæ ministrabat ea hebdomada, quamvis pars melior & maior ad offerentem sacerdotem pertineret, qui propterea dicitur eam comedere, quia præcipuam partem edebat.*

Nam Leuit. 7. eodem modo loquitur Scriptura de hostia pro delicto, cum ait: *Omnis masculus de genere sacerdotali in loco sancto vescetur his carnibus.* Et post pauca: *ad sacerdotem, qui eam obtulerit, pertinet.* Sic enim hæc intellexisse videntur Iosephus lib. 3. Antiquit. cap. 13. & Philo. Hostiam porro, quæ non cremabatur, Sanctum Sanctorum nominat Scriptura, hoc est, valde sanctum sacrificium: Sicut nos, res valde sanctas, dicimus sacrosanctas. Et ideo in loco mundo & sancto comedebatur, hoc est, in atrio tabernaculi, & sanctum esse oportebat, quicquid eam tangebatur.

Caput XXX.

Hostia pro delicto.

CAedebatur hæc victima pro peccato per errorem, vel ignorantiam admisso vel erat pro delicto facta per ignorantiam iuris, contra ceremonias legis, ut si quis vteretur oleo sacrae unctionis, vel thymiamate Deo dicato, vel ederet sacros cibos, quibus vesci solis sacerdotibus licebat. Vel erat pro quolibet alio delicto per ignorantiam iuris. Leuit. 5. prope finem legitur: *Anima, si prauaricans ceremonias (id est, Homo qui ceremonias violauerit) per errorem, offeret pro delicto arietem immaculatum de gregibus (id est, tenebrum, integrum, & optimum) qui emi potest duobus siclis, iuxta pondus sanctuarij: ipsiusque, quod intulit damnum, restituat: & quintam partem ponet supra, tradens sacerdoti, qui rogabit pro eo.* Et Leuit. 6. iubetur qui deliquit per errorem, offerre arietem ex grege, iuxta mensuram æstimationemque delicti: quorum verborum sensus est: Maiorem, aut meliorem arietem, pro vt granior, leuior que culpa delicti fuerit, offeret. Et teste Iosepho, is, qui peccauerat, sacerdotem adibat, cui suum peccatum confitebatur, vt ipsius arbitrio arietem eligeret, quem offerret pro delicto. Quod verò in vulgata editione dicitur: *Coniuncta delicti (scilicet anima) reddet omnia, ita intelligitur, conscientia sui delicti reddet omnia.* Vescabantur itaque Sacerdotes ex victimis immolatis pro delicto, aut pro peccato priuatorum hominum. Vnde apud Oseam legimus, sacerdotes peccata populii mei comedent. Significat: Sacerdotes alii & viuere solent ex hostijs oblati à popularibus, & macatis pro eorum peccatis & delictis.

Si quæras, quodnam erat iuge sacrificium? Respondeo: Numeror. cap. 28. hanc legem contineri: *Hæc sunt sacrificia, quæ offerre debetis: Agnos immaculatos duos quotidie in holocaustum semper. Vnum offeretis mane, & alterum ad vespertinam, decimam partem ephi simile, quæ confersa sit oleo purissimo, & habeat quartam partem Hin per agnos singulos in sanctuario Domini: alterumque agnum similiter offeretis*

ad vespertinam iuxta omnem ritum sacrificij matutini, & habentiorum eius. Hæc ibi: Porro ephi erat apud Hebræos rerum aridarum mensura, & erat pars decima Cori, qui erat mensura maxima rerum aridarum. Continebat ephi tria sata, & capiebat decem Ghomor: nam Exod. 16. Ghomor dicitur pars decima ephi. ephi vero continebat Cabos fere viginti; si mensuras Hebraicas reducamus ad Latinas antiquas, & Romanas, & Hispanicas, quæ modo sunt in vsu. ephi capiebat tres medios Latinos, decimam partem vnius Rubbij Romani, quinque Hispanicas celemines. Hin erat apud Hebræos mensura liquidarum rerum, erat decima pars Bati, qui erat maxima mensura liquidorum, capiebat Hin duodecim Logim, Log verò continebat vnum Sextarium Latinum antiquum. Vnde Hin continebat duodecim sextarios. Sextarius capiebat sex cyathos. Sextario æqualis est mensura Romana, italicè dicta foglietta, cui fere responderet mensura Hispanicè vocata quartillo, quæ est mensura minima liquidorum. Vocabatur iuge sacrificiū siue holocaustū, item sempiternū: matutinū idem & vespertinū, quia quocumque die offerebatur. Hoc autem sacrificium publicis impensis fiebat, vt tradit Iosephus: nec erat dies, quo non offerretur. Nam & si festi dies incidere, quibus alia victima immolarentur, vt Sabbatum, Neomenia, & dies Azymorum, ita tamen illæ cedebantur, vt iuge sacrificium non intermitteretur.

Si iterum roges, cur Deus præcepit Deuter. 19. ne offerretur pretiū scortij, aut canis in templo. Non vult Deus turpia lucrare, ne scortum occasionem haberet sui peccati; si ex mercede eius aliquid offerretur in templo, vt gratum & acceptum Deo. Item, canis erat animal immundum, vile, abiectum, & impudicum.

Vltimò quæri potest, an veteris legis sacrificia gratiâ & sanctitatem conferrent, & peccata delerent. Ratio dubitatio legis est, quoniam Leuit. 1. sãpè de holocausto legitur, illud esse sacrificium, quo Dominus placabatur, & eius odor esse suauissimum, eoque peccata offerentium expiari: & idem Leuit. 2. & 3. frequenter reperitur. Leuit. item 4. non semel, aut iterum apertè dicitur: *Rogabitque pro offerente sacerdos, & propitius erit ei Dominus, & dimittentur ei peccata.* Adde, quod hæc sacrificia offerrebantur cum fide, spe, charitate, & obedientia in Deum, ergo erant illi grati & accepta. Item, Ecclesia petit à Deo, vt sacrificium Missæ, quod facit & offert per ministrum sacerdotem, sit Deo acceptum, sicut accepta fuerat sacrificia Abelis, Melchisedechi, & Abraham: at non minùs grata fuerunt Leuitica sacrificia, quàm illa priora. Postremò, Leuit. 18. & Ezech. 20. habetur: *cultores legis victuros in eis, id est, ex eis, & per ea.* Magister Sententiarum in 4. distinct. 7. existimauit, ea sacrificia, etiam cum vera fide, spe, & charitate in Deum facta, nullam habuisse vim, gratiâ, & iustitiam conferendi; ac solum fuisse diuinitus constituta ad excitandum obedientiæ & pietatis studiū, & ad obeunda virtutis officia, in quibus se veteres illi Iudæi exercerent, vt ab idolorum cultu auerterent, deniq; vt typi & figuræ essent sacrosancti sacrificij per Christum offerendi, eo quod tota illa verè lex, nihil aliud erat nisi

Iose. lib. 3.
antiq. c. 10.

Osea 4.

Gen. 4.
24.

vmbra

vmbra & figura nouæ: ac Paulus sæpè ostendit, iustitiam, gratiam, & remissionem peccatorum non fuisse ex lege. Idem quoq; Apostolus: *Omnia, inquit, in figura contingebant illis.* Augustinus quoque docet vetera Sacramenta promississe tantum & significasse, noua verò salutem dedisse.

Sed hæc opinio communi consensu Theologorum rejicitur ex ea parte, qua negat nihil gratiæ ea sacrificia dedisse, etiam cum fiebant ex fide, obedientia, & charitate in Deum: nam opus cum vera fide, & charitate factum, est Deo acceptum & gratum. Hugo S. Victoris videtur sensisse, ea sacrificia & typos ac figuras fuisse sacrificiorum, quod postea Christus instituit & obtulit, & gratiam quoque dedisse, quia erant sacrificia diuinitus instituta, & cum fide & charitate offerantur. Hugonis hæc sunt verba: *Si quis Sacramenta priuata effectum sanctificationis habuisse negauerit, non mihi rectè sentire videretur.* Rursus: *Medicamenta Sacramentis nona legis, illa prioris temporis Sacramenta significabant, vt eadem essent salus & his, qui rectè fide signa futurorum in illis venerari sunt, & his, qui in illis effectum salutis percipiunt.* Sic ille. Item, vana sunt medicamenta, quæ sanitatem non conferunt: sed sacramenta sunt diuinitus instituta, vt medicamenta & remedia contra peccatum. Hæc etiam opinio à Theologis refellitur in 4. Sentent. dist. 1. quatenus significare videtur, ea sacrificia per se instar Sacramentorum, sanctitatem & gratiam contulisse, cum tamen Paulus egea & infirma vocet elementa.

Est igitur constans Theologorum omnium opinio, ea sacrificia vi sua & substantia gratiam minimè dedisse, nec peccata deleuisse, eo quod ea non fuerunt instituta, vt gratiam darent, sed vt eam per Christum conferendam significarent, & vt per ea offerentes, Christi Domini fidem profiterentur, qui in illis sacrificijs tanquam typhis & figuris adumbrabatur. Negandum igitur non est, in illis sacrificijs gratiam dari virtute & merito Christi, qui in illis typicè significabatur, sed non ipsorum sacrificiorum vi, conditione, & efficacia: ac propterea Paulus ea docet fuisse infirma & egea, videlicet quia per se non ad gratiam conferendam, sed significandam, & ad Christi fidem profitendam offerantur. Et hoc fortassis est, quod Magister Sententiarum, & Hugo tradiderunt.

Sciendum tamen est, in Leuitico sæpe, immundities legales vocari peccata, quæ tamen sæpenumero omni culpa carebant. Immundi enim habebantur leprosi, & ij, quibus semen fluebat, & foemine menstrua patientes, & Nazaræi, in quorum præsentia quis morte subita corripiebatur, & qui immunda aliqua, veluti morticina, ac similia tangebant, in quibus tamen sæpe nulla inerat culpa. Et nihilominus huiusmodi immunditiæ peccata vocabantur, & ideo iuxta legis præscriptas caremonias dicebantur à suis peccatis mundari, nempe à legalibus immunditijs. Nam quemadmodum ex legis præscripto, immunditiæ contrahebantur, ita & legis quoque virtute collabantur. Immundus enim quis erat, quia prohibebatur ab ingressu in templum, à sacrificijs offerendis, à vescendo ex sacris victimis, à coetu & consortio cæterorum. Cum verò, iuxta

legis ritum purgabatur, itaquam mundus factus, ad hæc omnia admittebatur.

Ad id verò, quod ex Leuitico & Ezechiele obiectum est: Respondeo, illis sacrificijs Deum placari, non quidem ipsorum virtute, sed merito Christi, quem cum vera fide, & charitate offerentes typicè profitebantur. In illis autem & per illa vivebant offerentes, videlicet virtute veræ fidei, obedientiæ & charitatis, cum quibus victimas offerebant.

Caput XXXI.

De diebus sacris & festis apud Iudæos.

Ratio ipsa postulat, vt certi quidam dies fieri & festi instituantur, tum, vt in eis honorem & cultum Deo debitum tribuamus: tum etiam vt conueniamus simul, & Dei verbum audiamus, & simul etiam sacras ac diuinas leges & iuradiscamus, ideo Moyses iussu Dei certos dies sacros constituit.

Primo Queritur, quot, & qui legis præscripto fuerint dies festi Iudæorum. Leuit. 23. numerantur illi dies, inter quos primo loco nominatur dies Sabbati. *Hæc sunt, inquit, seræ Domini, quas vocabitis sanctas. Sex diebus facietis opus: dies septimus, quia Sabbati est, vocabitur sanctus.* Quid nomine Sabbati significetur, & Græcumne, an Hebræicum vocabulum sit, alio in loco dicemus. Genes. 2. redditur ratio, quare voluerit Deus, vt Sabbatum religiosè coleretur. *Benedixit, inquit, diei se primo, & sanctificauit illum, qui in ipso cessauerat ab omni opere suo.* Deuteronom. 5. additur alia causa. *Memento, quod & ipse seruieris in Aegypto, & eduxit te Dominus Deus tuus in manu forti, & in brachio extenso. Ideo præcepi tibi, vt seruares diem Sabbati.* Sensus est: vt scilicet Iudæi beneficiorum Dei memores essent, cuius benignitate fuerat mirabiliter effectum, vt ab operibus, quibus in Aegypto premebantur, liberi essent & immunes. Exodi 35. lex fertur, qua iubentur ab omni opere cessare die Sabbati, non licebat eis eodem die cibos coquere, aut alio modo parare; & ideo die præcedenti apparabantur. Ibidem præcipit lex ne ignem accendant; & hoc ideo, ne si ignis accenderetur, occasio arriperetur cibos coquendi. Exod. 16. sexta die colligebant Hebræi mensuras duplices Mannæ, ne Sabbato colligerent, nec computrescebat, vt alijs diebus, cum plusquam quod illi diei satis erat, colligebatur. Quod cum nunciaretur Moysi, dixit: *Hoc est, quod locutus est Dominus; dies Sabbati sanctificata est Domino: cras, quodcumque operandum est, & que coquenda sunt, coquit: quicquid reliquum fuerit, & que mane reponite. Nefas itidem erat Sabbato iter facere, nisi breuissimum.* Exod. 16. habetur: *Maneat vnusquisque apud semetipsum, nullus egredietur de loco suo.* Id quantum esset, ex Scripturis certò non constat; nisi quod Actuum cap. 1. scriptum est: *Tunc reuersi sunt Hierusalem, à monte, qui vocatur Oliueti, qui est iuxta Hierusalem, Sabbati habens iter.* Origenes & Oecumenius intelligunt vnum milliare, quod bis mille cubitos habeat. Beda, Glossa, & Lyranus, iter mille passuum esse volunt. Quidam iuniores con-

Orig. lib. 1.
Strom.
Oecumen.
Act. 1.

tendunt